

Parlamentul
Republicii Moldova

CSN 10 Nr. 94
din 24 07 2019

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică

DECIZIE privind rezultatele audierilor referitoare la executarea Legii privind activitatea specială de investigații, nr. 59 din 29.03.2012

În temeiul art. 27 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797-III din 02.04.1996, prevederilor art. 38 din Legea privind activitatea specială de investigații, nr. 59 din 29.03.2012, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică a desfășurat la 3 iulie 2019 audieri privind executarea Legii privind activitatea specială de investigații, nr. 59 din 29.03.2012.

În cadrul ședinței au fost prezentate rapoartele privind executarea legii prenotate de către reprezentanții Procuraturii Generale, precum și reprezentanții autorităților ale căror subdiviziuni efectuează activitatea specială de investigații (Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul de Informații și Securitate, Centrul Național Anticorupție, Ministerul Apărării, Serviciul Vamal, Serviciul de Protecție și Pază de Stat și Administrația Națională a Penitenciarelor).

O atenție sporită în cadrul audierilor a fost acordată interceptărilor și înregistrării comunicărilor. La subiectul dat au fost dezbătute și informațiile din presă realizate de RISE Moldova, precum și a Centrului de Resurse Juridice din Moldova, care au atras atenția a creșterii considerabile a numărului de interceptări din an în an, fapt ce devine îngrijorător. La acest subiect autoritățile de resort au comunicat că activitatea specială de investigații privind interceptarea și înregistrarea comunicărilor se efectuează doar în cadrul unui dosar penal și în strictă corespundere cu Codul de procedură penală. Totuși, informațiile prezentate de RISE Moldova denotă faptul că au fost admise interceptări ilegale, fapt ce se constată o gravă încălcare a legislației în vigoare și impune necesitatea pornirii unor cauze penale pe aceste încălcări. Informațiile prezentate de RISE Moldova în mod vădit demonstrează încălcarea prevederilor art. 25 din Legea privind activitatea specială de investigații, care prevede că *toate datele acumulate în timpul efectuării măsurii speciale de investigații constituie informație oficială cu accesibilitate limitată sau secret de stat. Orice divulgare a datelor specificate atrage răspunderea prevăzută de lege.*

În cadrul audierilor, autoritățile menționate au abordat repetat aceleași probleme din anii precedenți despre un șir de deficiențe în aplicarea Legii privind activitatea specială de investigații și Codului de procedură penală (pregătirea profesională a ofițerilor, de conlucrare între subdiviziunile care efectuează activitatea specială de investigații, financiare și logistice etc.) .

Ministerul Afacerilor Interne a raportat despre unele impedimente în aplicarea cadrului legal aferent activității speciale de investigații, unele din ele fiind:

- funcțiile vacante (161 – 10, 8% din totalul angajaților cu statut de ofițer de investigații);
- impedimente din partea procurorilor și judecătorilor în procesul de autorizare a măsurilor speciale de investigații, argumentarea nefondată de bază ale acestora fiind preținsele încălcări ale drepturilor și libertăților persoanelor;
- nivelul scăzut de pregătire profesională a angajaților subdiviziunilor specializate în domeniul investigării infracțiunilor, fapt ce reprezintă o problemă care influențează negativ calitatea și rezultatele măsurilor speciale de investigații realizate;
- lipsa dotării corespunzătoare cu echipament și tehnică specială necesară, precum și absența specialiștilor instruiți pentru utilizarea acesteia.

Serviciul Vamal a raportat unele probleme, cum ar fi:

- imposibilitatea interceptării a aplicațiilor internet;
- imposibilitatea de a codifica identitatea persoanelor în cadrul efectuării activităților speciale de investigații;
- limitarea în competență de a achiziționa mijloace tehnice speciale;
- imposibilitatea folosirea investigatorilor sub acoperire de către Serviciul Vamal, deoarece cadrulul legal interzice.

Administrația Națională a Penitenciarelor a raportat mai multe probleme, și cea mai importantă despre limitarea ofițerilor de investigații în aplicarea mai mult activități speciale de investigații, deoarece nu este organ de urmărire penală. O altă problemă abordată a fost ca „siguranța locului de deținere” nu este prevăzută ca sarcină a activității speciale de investigații, fapt ce limitează administrația penitenciarelor de a asigura veritabil ordinea și siguranța locurilor de deținere.

Urmează de atras atenția că în rezultatul audierilor efectuate în anul 2015, 2016, 2017 și 2018 au fost adoptate Deciziile Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică CSN 7 nr. 257 din 10 iunie 2015, CSN 7 nr. 172 din 3 mai 2016, CSN 7 nr. 133 din 4 aprilie 2017 și CSN 9 nr. 98 din 15 martie 2018 prin care s-a decis ca Guvernul prin intermediul Ministerului Justiției să înainteze un proiect de lege pentru modificarea și completarea actelor legislative ce vizează activitatea specială de investigații reieșind din problemele identificate în aplicarea legislației corespunzătoare, însă un asemenea proiect n-a fost prezentat Parlamentului.

Secretarul de stat al ministerului justiției în cadrul audierilor a comunicat că proiectul este pregătit pentru a fi supus consultărilor publice și ulterior va fi prezentat Parlamentului spre examinare.

Întru eficientizarea aplicării legii privind activitatea specială de investigații, nr. 59 din 29.03.2012, precum și a prevederilor Codului de procedură penală și în scopul neadmiterii încălcări ale cadrului normativ, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică **RECOMANDĂ:**

1. Guvernului Republicii Moldova:

- 1.1. prin intermediul Ministerului Justiție să asigure definitivarea proiectului de modificare și completare a Legii privind activitatea specială de investigații și a Codului de procedură penală.
- 1.2. în cadrul proiectele legilor bugetare anuale, precum și proiectele de legi privind modificarea bugetelor să examineze posibilitatea includerii surselor necesare asigurării financiare corespunzătoare necesităților activității speciale de investigații.

2. Procuraturii Generale:

- 2.1. să analizeze toate informațiile existente aferente interceptărilor ilegale desfășurate și în caz de necesitate pornirea cauzelor penale;
- 2.2. să asigure ridicarea gradului de responsabilitate al procurorului, care conduce urmărirea penală, în cazul investigării infracțiunilor grave, deosebit și excepțional de grave.
- 2.3. să asigure respectarea drepturilor și libertăților fundamentale a persoanei la efectuarea măsurilor speciale de investigații;

2.4. să asigure organizarea cursurilor de instruire comune a angajaților din autoritățile, care efectuează activitate specială de investigații și cu angajații procuraturilor pe tematica activității speciale de investigații.

3. Conducerii autorităților care efectuează activitatea specială de investigații să continue concentrarea eforturilor și consolidarea capacităților pentru:

- 3.1. dezvoltarea pregătirii profesionale ale ofițerilor de investigații în acest domeniu;
- 3.2. asigurarea instruirii continue a ofițerilor de investigații atât în țară, cât și peste hotare, cu solicitarea asistenței partenerilor externi de dezvoltare;
- 3.3. asigurarea conlucrării între ofițerul de investigații, ofițerul de urmărire penală, procurorul și judecătorul de instrucție;
- 3.4. asigurarea financiară și logistică adecvată a activității speciale de investigații;
- 3.5. prezentarea Ministerului Justiției repetat a tuturor propunerilor aferente modificării cadrului normativ privind activitatea specială de investigații reieșind din impedimentele și problemele înregistrate în desfășurarea activităților speciale de investigații.

4. Despre rezultatele implementării fiecărei recomandări înaintate în prezenta decizie, autoritățile menționate urmează a prezenta Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică o informație până la sfârșitul lunii septembrie 2019.

Chiril MOȚPAN
Președinte al Comisiei

